

8. oktober 2025

EM2025/50

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndighederne med henblik på at ændre den grønlandske kriminallov således, at man fremadrettet benytter sig af gerningsprincippet i stedet for gerningsmandsprincippet.

(Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit)

Oversat – Siumut mener, at det er helt afgørende, at befolkningens retssikkerhed altid er sikret. Derfor vil Siumut deltage aktivt i arbejdet med forbedringer og reformer inden for retssystemet, da dette netop understøtter målet om, at borgerne skal have en stærkere juridisk beskyttelse.

Siumut sætter stor pris på og anerkender, at der i de senere år er gennemført væsentlige moderniseringer inden for straffe- og retsområdet – ikke mindst i forhold til de vurderinger, der pågår mellem partierne om, hvorvidt straffesystemet fortsat er tidssvarende, eller om det er blevet forældet.

Det er beklageligt, at alvorlig kriminalitet og voldelige forbrydelser har præget samfundet gennem mange år – og at disse forbrydelser synes at blive stadig grovere. Samtidig er den offentlige debat om de gældende straffemetoder vokset, hvilket ikke er overraskende. Det er en tung og vanskelig opgave, men vi i Siumut mener, at vi som samfund må tage fælles stilling til, hvordan vi i fremtiden ønsker at indrette vores lovgivning i kampen mod kriminalitet.

Selvom Danmark fortsat har det overordnede juridiske ansvar på straffe- og retsområdet, må man huske, at vi selv også har et medansvar for at stille krav og tage ejerskab. Det blev tydeligt med det forslag, som medlem af Inatsisartut, Bo Martinsen fra Demokraterne, har fremsat om ændring af straffesystemet. I Siumut lægger vi stor vægt på, at borgerne behandles retfærdigt og korrekt – og ikke mindst, at den forurettede sikres en retfærdig juridisk behandling.

Siumut er klar over, at der i dag i Grønland ikke findes en klar lovmæssig bestemmelse for, hvordan og hvor længe en person kan straffes for en forbrydelse. Dette har vi tidligere påpeget i tidligere valgperioder, idet vi mener, at borgerne bør vide, hvordan de juridisk er beskyttet, hvis de bliver ofre for kriminalitet.

Derfor mener vi ikke, at det er det rette tidspunkt at støtte forslaget om, at Inatsisartut pålægger Naalakkersuisut at henvende sig til rigsfællesskabets myndigheder for at ændre den grønlandske straffelov – således at udgangspunktet i fremtiden skal være selve forbrydelsen frem for gerningspersonen.

Vi mener først og fremmest, at der endnu ikke findes tilstrækkeligt konkrete initiativer, debatter eller forslag på området, og at der derfor ikke er grundlag for at ændre retningen i samfundet netop nu.

Siumut noterer sig også, at Naalakkersuisut har præciseret, at den nuværende grønlandske straffelov fra 2008 allerede ligestiller vurderingen af gerningsmanden og selve forbrydelsen. Domstolene skal i deres afgørelser tage hensyn til både forbrydelsens alvor og gerningsmandens personlige forhold.

Derudover mener Siumut, at arbejdet med at småjustere og tilføje løbende ændringer i straffe- og retslovgivningen har nået sin grænse – især i lyset af de mange debatter i de seneste valgperioder om, hvorvidt vi som samfund fortsat skal bygge vores system på behandlingsorienterede eller straffende principper.

Måske er tiden inde til en mere gennemgribende reform af hele retssystemet og straffeområdet – og det er netop den vej, Siumut mener, vi bør bevæge os ad.

På denne baggrund støtter Siumut Naalakkersuisut i deres ændringsforslag, da vi mener, at en samlet evaluering, der også omfatter de afsluttede tiltag, er nødvendig.

Siumut anbefaler, at forslaget – inden det behandles i anden behandling – først drøftes og behandles grundigt i Lovudvalget.

Anders Olsen
Siumut